

NARRATIEVE TEKSTEN IN RELATIE TOT HELLENISME 2005-2006
(A. Merz)

PAPER

Analyse 1 Corintiërs 7
“Paulus’ huwelijk”

Universiteit van Utrecht
B.J. van Luijk
0327859
09-11-2005

Intro

Deze eindpaper behandelt wat er te vinden is in 1 Corintiërs 7 over het huwelijk en vergelijkt dit materiaal met andere bronnen uit die tijd. Hierbij zal gesteund worden op de stof uit de colleges Nieuwe Testament in relatie tot Hellenisme. Deze paper is uit een aantal onderdelen opgebouwd. Eerst zal er een Nederlandse vertaling van de tekst getoond worden. Deze wordt vergeleken met de Griekse tekst. Deze analyse zal haar neerslag vinden in de voetnoten bij de Nederlandse tekst. Het tweede onderdeel zal een verdere uitwerking van deze analyse bevatten, voornamelijk gericht op de specifieke informatie over het huwelijk die hierin gevonden kan worden. Ten derde zal er een weergave gegeven worden van de andere bronnen uit die tijd. Een vierde onderdeel van deze paper zal bestaan uit een korte vergelijking van de gevonden resultaten.

Tekst 1 Corintiërs 7

- 1** Dan nu de punten waarover u mij geschreven hebt. U zegt dat het goed is dat een man geen gemeenschap¹ met een vrouw heeft.
- 2** Maar om ontucht te vermijden moet iedere man zijn eigen vrouw hebben² en iedere vrouw haar eigen³ man.
- 3** En een man moet zijn vrouw geven wat haar toekomst, evenals een vrouw haar man.
- 4** Een vrouw heeft niet zelf de zeggenschap over haar lichaam, maar haar man; en ook een man heeft niet zelf de zeggenschap over zijn lichaam, maar zijn vrouw.
- 5** Weiger elkaar de gemeenschap niet, of het moest zijn dat u er wederzijds mee instemt u enige tijd aan het gebed te wijden. Kom daarna echter weer samen⁴; anders zal Satan uw gebrek aan zelfbeheersing gebruiken om u te verleiden.
- 6** Ik zeg u dit niet om u iets op te leggen, maar om u tegemoet te komen.
- 7** Ik zou liever zien dat alle mensen waren zoals ik, maar iedereen heeft van God zijn eigen gave gekregen, de een deze, de ander die⁵.
- 8** Wat de weduwen⁶ en weduwnaars betreft, zeg ik dat het goed voor hen zou zijn alleen te blijven, zoals ik.
- 9** Maar wanneer ze dat niet kunnen opbrengen, moeten ze trouwen, want het is beter te trouwen dan te branden van begeerte.
- 10** Degenen die getrouwd zijn geef ik, nee, niet ik - de Heer geeft hun het volgende gebod: een vrouw mag niet scheiden van haar man **11** (is ze al gescheiden, dan moet ze dat blijven of zich met haar man verzoenen), en een man mag zijn vrouw niet wegsturen. **12** Verder geef ik zelf nog - niet de Heer - het volgende voorschrift: wanneer een broeder een ongelovige⁷ vrouw heeft die bij hem wil blijven, mag hij niet van haar scheiden. **13** Dit geldt ook voor een zuster: wanneer ze een ongelovige man heeft die bij haar wil blijven, mag ze niet van hem scheiden.

¹ Eigenlijk "aanraken", hier beter te vertalen met/begrijpen als "gemeenschap hebben met".

² Specifiek hier ook: het hebben van seksuele gemeenschap

³ In het Grieks is dit benadrukt (Klauck, 1984 p50)

⁴ Precedent in Testament of Naphtali VIII 8: For there is a season for a man to embrace his wife, And a season to abstain there from for his prayer.

⁵ Dat wil dus zeggen: ongetrouwd zijn of getrouwd zijn.

⁶ Agamois: eigenlijk de ongetrouwden, maar hier in is het meer in balans als het met weduwen vertaald wordt. Een andere optie is wellicht huwbaren.

⁷ Kan vertaald worden met ontrouw, maar dit is hier een minder goede optie.

14 Want de ongelovige man behoort dankzij⁸ zijn vrouw God toe en de ongelovige vrouw dankzij haar man⁹ eveneens. Zou dat niet zo zijn, dan zouden uw kinderen onrein zijn. Maar nu zijn ze geheiligd.

15 Maar als de ongelovige partij wil scheiden, moet dat maar gebeuren; in dat geval is de broeder of zuster niet gebonden. Bedenk echter dat u¹⁰ door God geroepen bent om in vrede¹¹ te leven.

16 Wie weet, u zou uw man toch kunnen redden¹²? En wie weet, u kunt uw vrouw toch redden?

17 In het algemeen: laat ieder in de positie blijven die de Heer hem heeft gegeven, blijven wat hij was toen God hem riep. Dat schrijf ik voor aan alle gemeenten.

18 Iemand die besneden was toen God hem riep, moet het niet ongedaan laten maken. Iemand die onbesneden was toen God hem riep, moet zich niet laten besnijden. **19** Het is volkomen onbelangrijk of men wel of niet besneden is, belangrijk is dat men de geboden van God in acht neemt. **20** Laat ieder blijven wat hij was toen hij geroepen werd. **21** Wanneer u als slaaf geroepen bent, moet u dat niets kunnen schelen (hoewel u de kans om vrij te worden zeker moet benutten¹³). **22** Want een slaaf die door de Heer geroepen is, is een vrijgelatene van de Heer, zoals degene die als vrij man geroepen is een slaaf van Christus is. **23** U bent gekocht en betaald, dus wees geen slaven van mensen. **24** Laat, broeders en zusters, ieder voor God blijven wat hij was toen hij geroepen werd.

25 Voor de ongehuwden heb ik geen voorschrift van de Heer, dus ik geef mijn eigen mening, als iemand die door de barmhartigheid van de Heer betrouwbaar is.

26 Ik meen dat het vanwege de huidige beproevingen voor een mens goed is te blijven wat hij is.

27 Hebt u een vrouw beloofd¹⁴ met haar te trouwen, verbreek die belofte dan niet; bent u niet gebonden aan een vrouw¹⁵, zoek er dan ook geen.

28 Het is weliswaar niet zo dat u door te trouwen zondigt, en ook wanneer een meisje¹⁶ trouwt zondigt ze niet, maar het huwelijk wordt een zware belasting¹⁷ die ik u graag zou besparen.

29 Wat ik bedoel, broeders en zusters, is dat er maar weinig tijd¹⁸ rest. Laat daarom ieder die een vrouw heeft zo leven dat het hem niet in beslag neemt,

30 ieder die verdriet heeft zo dat hij er niet door wordt beheerst, ieder die vreugde voelt zo dat hij er niet in opgaat, ieder die bezit verwerft alsof het niet zijn eigendom is, **31** ieder die in deze wereld leeft alsof ze voor hem niet meer van belang is. Want de wereld die wij kennen gaat ten onder.

32 Ik zou willen dat u geen zorgen hebt. Een ongetrouwde man draagt zorg voor de zaak van de Heer en wil de Heer behagen.

33 Een getrouwde man draagt zorg voor aardse zaken en wil zijn vrouw behagen,

34 dus zijn aandacht is verdeeld. Een ongetrouwde vrouw en een meisje dat nog niet getrouwd is, dragen zorg voor de zaak van de Heer, en wel zo dat ze God met heel hun lichaam en geest zijn toegewijd. Maar een getrouwde vrouw draagt zorg voor aardse zaken en wil haar man behagen.

35 Ik zeg dit in uw eigen belang, niet om u aan banden te leggen, maar om u tot onberispelijk gedrag en onverminderde toewijding aan de Heer te brengen.

⁸ Door middel van het huwelijk.

⁹ Letterlijk: door de broeder (Klauck, 1984 p52)

¹⁰ Ook mogelijk is de vertaling: 'Bedenk dat u door God geroepen bent om in vrede te leven. Hoe zou u kunnen weten dat u uw man kunt redden? En hoe weet u dat u uw vrouw kunt redden?'

¹¹ Juist ook in tijden van scheiding: het moet op een vredevolle manier gebeuren.

¹² Onduidelijk waar dit "redden" op teruggaat.

¹³ Of het moet benutten als u slaaf blijft. Onderwerp van werkwoord mist.

¹⁴ Of: bent u met een vrouw getrouwd...

¹⁵ Of: bent u getrouwd geweest...

¹⁶ Wellicht vrouwelijk én mannelijk op te vatten.

¹⁷ Letterlijk: noden aan uw vlees (Klauck, 1984 p56)

¹⁸ Kairos en niet chronos, dus dit is meer bedoeld als de juiste tijd (Klauck, 1984 p56).

36 Maar wanneer iemand bang is zich tegenover zijn toekomstige vrouw te misdragen, omdat zijn verlangen naar haar te groot¹⁹ wordt, laat hij dan gevolg geven aan zijn wens met haar te trouwen²⁰. Dat dient dan te gebeuren. Het is geen zonde.

37 Iemand echter die uit overtuiging, dus zonder dwang en uit vrije wil, voor zichzelf besloten heeft niet met haar te trouwen, handelt uitstekend.

38 Dus iemand die met haar²¹ trouwt handelt goed, maar iemand die niet met haar trouwt handelt beter.

39 Een vrouw is gebonden aan haar man zolang hij leeft, maar wanneer hij is gestorven, is ze vrij om te trouwen met wie ze wil, mits het een huwelijk is in verbondenheid met de Heer.

40 Maar ze is gelukkiger wanneer ze ongetrouwd²² blijft. Dat is althans mijn mening, en ik meen dat ook ik de Geest van God bezit.

Nadere analyse van het tekstgedeelte

In voorgaande hoofdstukken (5&6) spreekt Paulus over de zedelijke schandalen die de Corintiërs begaan. In hoofdstuk 7 reageert hij dan op een aantal ideeën die de Corintiërs over het huwelijk en seksuele gemeenschap hebben. Anders dan deze visie om de brief als een geheel te zien bestaat er een grote consensus over dat hoofdstuk 7 tot en met 16 waarschijnlijk één brief van Paulus vormde. Deze brief was geschreven als reactie op een brief van de Corintiërs²³. Dat na de zedelijke schandalen toch een celibatair leven hoog aangeschreven wordt, kan men verklaren door te stellen dat deze beide houdingen voortkomen uit een gnostisch verachten van het lichaam. Ook zou men kunnen stellen dat de gemeente niet als één blok gezien hoeft te worden²⁴.

Vers 1-7: Advies aan de getrouwden.

In vers 1 duidt het "peri" (vanwege of over) op een referentie aan de door de Corintiërs geschreven brief. Ook in vers 25 komt het "peri" terug. Paulus begint in vers 1 met het aanhalen van de Corinthische mening: "het is goed voor een man om geen seksuele handeling bij een vrouw te verrichten".

Hierin klinkt door dat er in de Corinthische gemeente een opvatting was dat men zich moest onthouden van seksuele handelingen. Het grieks spreekt hier van man en vrouw, Ruff stelt dat dit in relatie tot de volgende verzen het best te interpreteren is als de man en vrouw in een huwelijk²⁵. Maar veel vaker wordt dit geïnterpreteerd als seksuele handelingen in alle mogelijke situaties, niet zozeer alleen maar binnen het huwelijk²⁶. Het "goed" dat in dit vers gebruikt wordt duidt op een morele uitspraak of noodzakelijkheid²⁷.

Vers 2 spreekt over ontucht, specifiek de seksuele ontucht. Het "eigen" man en vrouw duidt hier duidelijk op de man en vrouw die met elkaar getrouwd zijn. De griekse woorden duiden ook op echtgenoot en echtgenote²⁸. Het huwelijk op zich is er niet om ontucht te voorkomen, maar om ontucht te

¹⁹ Of: als hij of zij op leeftijd komt.

²⁰ "Hij" en "zij" zijn steeds om te wisselen; er is geen duidelijkheid over de geslachten.

²¹ Ook is het mogelijk dat hier een vader wordt bedoeld die zijn dochter weggeeft om te trouwen.

²² Eigenlijk: wanneer ze zo blijft (Klauck, 1984 p59).

²³ Wimbush, V.L. (1987). *Paul the Worldly Ascetic*. Macon: Mercer University Press. p11-13

²⁴ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p50

²⁵ Ruff, J.S. (1971). *Paul's first letter to Corinth*. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p53, hoewel de Anchorbible dit juist niet aanneemt omdat de beide onderwerpen besproken worden in de brief.

²⁶ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. *Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament*. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p134

²⁷ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). *1 Corinthians, The Anchor Bible*. New York: Doubleday & Company. p206

²⁸ Ruff, J.S. (1971). *Paul's first letter to Corinth*. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p53

voorkomen in het huwelijk moeten de partners niet celibatair zijn. Er is maar één keus: celibaat of huwelijk, niets daartussen²⁹. Waarschijnlijk was er een groep Corintiërs die na tot geloof gekomen te zijn, nu celibatair in het huwelijk wilden leven. Paulus is hier duidelijk tegen, zeker als dit tot ontucht leidt.

Vers 3 en 4 duiden de gelijkheid van beide partners aan in het huwelijk. In vers 3 gaat het over de plicht van de partner en vers 4 richt zich meer op de rechten³⁰. Nergens anders in de bijbel is dit idee terug te vinden. Met waarschijnlijkheid kan gezegd worden dat de seksuele handelingen in het huwelijk niet slechts gericht zijn op het voortbrengen van kinderen³¹. De seksuele gemeenschap is een plicht voor de beide huwelijkspartners. Men moet in het huwelijk steeds op de ander gericht zijn³².

Vers 5 wijst op een mogelijke tijdelijke periode van celibaat om zich actief met bidden bezig te houden. Deze periode is alleen mogelijk als beide partners het hiermee eens zijn en deze periode niet tot een kans voor satan om hun te verleiden verwordt³³. Het gaat hierbij weer om een overeenstemming tussen de twee partners, niet om de wil van één van de partners³⁴. De seksuele handelingen in het huwelijk wordt hier dus door Paulus gezien als een middel om ontucht tegen te gaan³⁵. In de natuur van het huwelijk zit de seksuele gemeenschap en daar moet men na die periode weer na terug keren³⁶.

Dit is een concessie van Paulus, zoals vers 6 zegt. Daarbij slaat deze concessie niet op het terugkomen na die periode, maar het hebben van die celibataire periode in het huwelijk. De Corintiërs sloegen waarschijnlijk dit celibaat hoog aan³⁷.

Voor Paulus is trouwen en het celibaat een gave van God (vers 7). Hij zou liever zien dat alle mensen waren als hem - ongetrouwd - dan zouden er zulke problemen ook niet zijn³⁸. Een andere visie is dat Paulus hier spreekt over zijn eigen beheersen van de seksuele verlangens, dat hij wou dat iedereen daar zo in was als hij³⁹. Of dat alleen het celibatair leven een gave van God is, niet het huwelijk⁴⁰. Paulus is ongetrouwd (gebleven?) om het evangelie te verkondigen (zie vers 8 en 1 Cor 9,5). Volgens de Anchorbible is Paulus als Joods leider waarschijnlijk wel getrouwd geweest⁴¹. Hierbij is het volgens Klauck zo dat het Paulus het huwelijk als normale situatie ziet, het is geen bijzondere gave⁴².

²⁹ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p53

³⁰ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p51

³¹ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p208

³² Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p135

³³ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p54

³⁴ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p136

³⁵ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p209

³⁶ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p137

³⁷ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p137

³⁸ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p55

³⁹ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p137

⁴⁰ Demming, W. (1995). *Paul on marriage and celibacy. The hellenistic background of 1 Corinthians 7*. Cambridge: Cambridge University Press. p127

⁴¹ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p.209

⁴² Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p51. Dat voor sommige functies in de gemeente het getrouwd zijn wel nodig lijkt, ziet Wolff als een inconsistentie van Paulus, waarmee lijkt alsof hij niet goed over dit onderwerp heet nagedacht p138.

Vers 8 en 9: Advies aan de ongetrouwden en weduwen

Vers 8 stelt dat Paulus ongetrouwd⁴³ is en dit aanbeveelt voor diegenen die nog niet getrouwd zijn of getrouwd geweest zijn.

Echter, vers 9 geeft aan dat als men brandt van verlangen, men beter kan trouwen⁴⁴. Het gaat dan volgens de Anchorbible over het verlangen naar de seksuele gemeenschap, die men opeens moet missen⁴⁵. Echter dit kan ook breder bedoeld zijn: als men niet de gave heeft om celibatair te leven heeft kan men als ongetrouwde of weduwe het beste trouwen. Men moet niet celibatair leven uit zelfkastijding⁴⁶.

Vers 10 en 11: Advies voor scheidingen

Echtscheiding is niet het onderwerp van deze paper.

Vers 12-16: Advies aan christenen in gemengde huwelijken

Hier komt Paulus bij die groep mensen die getrouwd zijn die hij nog niet behandeld heeft, de christenen in gemengde huwelijken.

In vers 14 laat Paulus zien dat de ongelovige vrouw of man door de gelovige partner geheiligd is, net zoals de kinderen van dat huwelijk en andere huwelijken door de ouder(s) geheiligd zijn. Deze houding ten aanzien van kinderen is te vergelijken met de joodse houding t.o.v. kinderen van proselieten⁴⁷. Dit betekent vooral dat de christelijke partner niet ook ontheiligd wordt en dus gewoon met de ongelovige kan blijven samenleven⁴⁸.

Er blijkt dus een bepaald verlangen onder de Corintiërs bestaan om vanwege religieuze gronden te scheiden van een ongelovige partner. In dit gedeelte blijkt ook dat Paulus het huwelijk niet puur gelijkstelt met de seksuele gemeenschap, het is ook een geestelijke gemeenschap⁴⁹. Wat hier en in het volgende vers ook weer opvalt is de gelijkbehandeling van man en vrouw, ook de vrouw kan door haar geloof de ongelovige partner heilig maken⁵⁰.

Vers 15 laat dan zien dat men in het nieuwe leven - ook in het huwelijk - geroepen is om in vrede met elkaar te leven. Het niet gebonden zijn duidt hierop het niet gebonden zijn in geval van dat de ongelovige partner wil scheiden, dat mag dan. Paulus stelt echter als eerste dat als het van de christen afhangt, men niet moet scheiden⁵¹. Het scheiden wordt hier dus overgelaten aan de ongelovige partner. Door het leven in vrede met de ongelovige kan de ongelovige wellicht tot geloof komen⁵².

Het redden in vers 16 wordt verschillend opgevat, zo bestaat er de notie dat dit gaat om het werkelijk kunnen redden van de ongelovige partner van de hel⁵³. Heiligheid betekent hier in ieder geval niet hetzelfde als redding.

Ook in deze gemengde huwelijken gaat Paulus steeds uit van de gelijkbehandeling van de christelijke man en vrouw⁵⁴.

⁴³ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. Klauck betwijfelt het of vanuit deze verzen te stellen is dat Paulus weduwnaar is. p51

⁴⁴ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p56

⁴⁵ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p211

⁴⁶ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p139

⁴⁷ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p.57

⁴⁸ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. 53

⁴⁹ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p143

⁵⁰ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p213

⁵¹ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p53

⁵² Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p213

⁵³ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p58

⁵⁴ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p53

Vers 17-24: Uitwerking van het principe

Sommige uitleggers stellen dat deze verzen een toevoeging of uitbreiding zijn. Volgens Wolff is hier echter sprake van "het zakelijke midden van het hoofdstuk"⁵⁵. De voorbeelden die aangehaald worden wijzen op de doopformule van Galaten 3,28.

Paulus schrijft alle gemeenten - het is dus algemeen geldend - dat men moet blijven zoals men geroepen werd, dit is steeds terug te vinden in vers 17, 20 en 24 en welhaast het algemene principe. Dit geldt ook voor de huwelijkse staat waarin men zich bij de roeping bevindt. Dit wordt geïllustreerd door het geval van slavernij of besnijdenis⁵⁶. Tegen de opvattingen van de Corintiërs in, dat als men christen is geworden moet scheiden en/of ophouden met seksuele gemeenschap in het huwelijk, stelt Paulus dat men moet blijven in de situatie waarin men zich dan bevindt. Men moet juist in zijn dagelijkse bestaan de heerschappij van Jezus laten zien⁵⁷.

Vers 25-28: Advies voor de ongetrouwden

In vers 25 wordt weer ingegaan op een volgend punt uit de brief van de Corintiërs. Nu gaat het om de ongetrouwden, om precies te zijn: de "parthenoi". Dit zijn maagden of mensen die celibatair leefden, mannen en/of vrouwen. Zij hebben de huwbare leeftijd (bereikt). Hier geeft Paulus enkel een eigen mening over⁵⁸.

De huidige beproevingen uit vers 26 zouden wijzen op het einde van de wereld dat gedacht werd dichtbij te zijn. Men moet er hierom voor kiezen om te blijven zoals men is, zodat men zich kan richten op dit einde.

Vers 27 breidt dit uit naar de verloofde man en vrouw. Ook zij zijn geboden om die verbinding niet te verbreken⁵⁹.

Het huwelijk wordt in vers 28 gezien als een zware belasting, dit met het oog op het einde van de tijden. Paulus gebruikt een zware uitdrukking: het is geen zonde. Dit is waarschijnlijk te zien vanwege de achtergrond die de Corinthische brievers hebben: zij vonden dit trouwen (nu) wellicht wel een zonde⁶⁰. Maar Paulus stelt dat de reden om niet te trouwen niet het primaat van het celibaat is, maar de spoedige komst van het einde van de wereld⁶¹.

Vers 29-35: Apocalyptische redenering

In vers 29 stelt Paulus dat er of niet genoeg tijd of geen goede gelegenheid meer is om te trouwen. Daarom moet men blijven zoals men is. De verzen 30 en 31 werken dit verder uit.

De ongetrouwde man kan zich geheel richten op de zaak van de Heer (vers 32) en de getrouwde man staat hier tegen over met zijn zorgen voor aardse zaken (vers 33). Dit vindt Paulus niet erg, maar hij merkt het op als feit⁶².

⁵⁵ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p147

⁵⁶ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p59

⁵⁷ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p147-148

⁵⁸ Ruef, J.S. (1971). Paul's first letter to Corinth. Harmondsworth: Penguin Books Ltd. p61

⁵⁹ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p156

⁶⁰ Klauck, H.-J. (1984). 1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7. Würzburg. p56

⁶¹ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p155

⁶² Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p159

Vers 34 laat zien dat een ongetrouwde vrouw met lichaam en geest God zijn toegewijd, maar een getrouwde vrouw richt zich op haar man. De verzen 32-34 laten weer een gelijkbehandeling van man en vrouw zien. Paulus wil dat men onverminderde toewijding aan de Heer heeft (vers 35) en daarom afleidingen uit de weg gaat. Wellicht dat Paulus heeft gedacht dat dit de laatste generatie was en er daarom ook geen kinderen meer geboren hoefden te worden⁶³.

Vers 36-38: Advies aan verloofden

Er zijn een aantal opties voor de uitleg van deze verzen:

- a. het gaat om een vader/pleegvader of beschermheer die zich afvraagt of hij zijn dochter moet laten trouwen/weggeven in het huwelijk.
- b. Het gaat over twee verloofden of een man en zijn verloofde.
- c. Het gaat over een overeenkomst tussen een man en vrouw om samen te leven, maar af te zien van seksuele gemeenschap.
- d. Klauck komt met de optie dat het gaat over een (christelijke) heer en zijn (christelijke) slavin.

Ruef is voor optie c; voornamelijk vanwege de consistentie met de rest van het hoofdstuk; het gaat over vormen van celibatair leven.

In vers 36 wordt weer het "parthenos" gebruikt. Er staat letterlijk: zijn maagd. Trouwen is geen zonde, zoals in vers 28 ook al gezegd was. Het grieks geeft hier aanleiding om te stellen dat ook dit trouwen in overeenstemming is met de wil van beide partners⁶⁴.

Vers 37 stelt dat het trouwen zonder verplichting uitstekend is. Wolff stelt hier dat de verloofden dan de beslissing hebben gemaakt om verloofd te blijven. Dit zou betekenen dat de vrouw dan bij haar ouders blijft wonen, maar dat hij wel materieel voor haar zorgt⁶⁵.

In vers 38 wordt volgens sommige uitleggers een vergelijking tussen trouwen en niet trouwen gemaakt, maar niet op een absolute manier. Wolff trekt de lijn van de verloofden door en stelt dat Paulus het vanwege de afleidingen beter vindt als de verloofde niet trouwt⁶⁶.

Vers 39-40: Advies voor hertrouwen

Als de man is gestorven mag de vrouw trouwen, maar wel met een christen (vers 39).

Paulus wil in vers 40 benadrukken dat de vrouw die ongetrouwd blijft de aardse zorgen bespaart blijven.

Paulus' visie

Na dit hoofdstuk geanalyseerd te hebben is het mogelijk om iets meer over Paulus' visie op het huwelijk te zeggen:

- Aan het huwelijk ging een verloving vooraf. Het ontbinden hiervan stond gelijk met scheiden en dit mocht niet.
- Voor het huwelijk moesten man en vrouw instemmen.
- Het huwelijk of celibaat is een gave van God. Men moet kiezen.
- Het huwelijk bracht extra zorgen mee (voor tijdelijke zaken).

⁶³ Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). 1 Corinthians, The Anchor Bible. New York: Doubleday & Company. p221

⁶⁴ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p161

⁶⁵ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p161

⁶⁶ Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament. Leipzig: Evang. Verl.-Anst. p162

- Buiten het huwelijk mocht men geen seksuele gemeenschap of andere partners hebben.
- In het huwelijk hadden mannen en vrouwen gelijke rechten.
- Het huwelijk was meer dan de seksuele gemeenschap.
- Het huwelijk was ook een geestelijke gemeenschap.
- Seksuele handelingen horen bij het huwelijk. Het is niet goed om hier voor langere tijd van af te zien.
- Seksuele handelingen op grond van verlangens zijn toegestaan in het huwelijk. Dit geldt voor beide partners, beiden hebben recht op elkaars lichaam.
- Seksuele handelingen in het huwelijk hoeven niet de voortplanting tot doel te hebben.

Context

Hoe staat het nu met de context waarin Paulus zijn visie over het huwelijk uiteenzet? Hiervoor zal in dit gedeelte gekeken worden naar andere teksten uit de tijd van de eerste brief aan de Corintiërs waar geschreven wordt over het huwelijk.

Ten eerste zijn er twee trouwcontracten op papyri uit Egypte. In P.Tebt. 104 (uit 92 BC) wordt de vrouw verboden een nacht of dag buiten het huis te verblijven. Dit mag niet: zonder de toestemming van haar man of om met een andere man om te gaan (gemeenschap te hebben) of om het huis te schande te maken of om haar man te schande te maken. In BGU 1052 (uit 13 BC) is dezelfde formulering te vinden. De man is in deze contracten steeds verplicht de vrouw te onderhouden. Hij mag wel buitenechtelijke relaties hebben, maar deze mogen nooit ten koste gaan van het onderhouden van zijn vrouw en hij mag deze partners nooit mee naar huis nemen. Hij mag bij anderen geen kinderen krijgen. Hij mag zijn vrouw niet mishandelen. De vrouw moet thuis blijven en mag geen andere relaties hebben als die met haar man⁶⁷.

Ten tweede heeft Plutarch (45-10AD) een "advies aan een bruid en bruidegom" geschreven. Bij Plutarch is de vrouw passief in alle aspecten van de relatie: bij het avances maken en in de seksuele relatie. Deze seksuele relatie staat in het huwelijk in dienst van het kinderen krijgen, verdere verlangens moeten voor de man buiten het huwelijk plaatsvinden. De vrouw moet bij de mans afwezigheid zich verstoppen en mag geen relaties met andere mannen hebben⁶⁸.

Ten tweede is de factor van het stoïcijnse-cynische debat van belang. Deze twee filosofieën stonden tegenover elkaar ten opzichte van het huwelijk. Over het algemeen kan gezegd worden dat de stoïcijnen vonden dat het goed was om te trouwen, de cynici niet. Deze twee opvattingen hingen voor deze filosofen nauw samen met het beeld van de samenleving dat men had. Voor Stoïcijnen was het huwelijk de basis van de samenleving. Hiermee konden de Griekse stadstaten blijven bestaan in de periode van Romeinse invloed. De cynici waren echter van mening dat de verantwoordelijkheden/zorgen van het huwelijk de filosoof afhielden van zijn taak. Musonius Rufus (±50-90AD) kan als voorbeeld voor de stoïcijnse positie genomen worden. Hij stelt dat trouwen natuurlijk is om drie redenen: de Schepper heeft mannen en vrouwen zo geschapen dat ze samenleven, het zorgt voor een samenleving met

⁶⁷ Peterman, G.W. (1999). Marriage and sexual fidelity in the papyri, Plutarch and Paul. In: *Tyndale Bulletin* 50. p164-167

⁶⁸ Peterman, G.W. (1999). Marriage and sexual fidelity in the papyri, Plutarch and Paul. In: *Tyndale Bulletin* 50. p167-171

verantwoordelijke burgers (belangrijk voor stadstaat) en de belangrijkste griekse goden zijn positief ten opzichte van het huwelijk. Ook stelt Musonius dat in het huwelijk men niet exclusief over het eigen lichaam kan beschikken⁶⁹.

Vergelijking

De positie van Paulus ten opzichte van het huwelijk kan nu vergeleken worden met andere posities uit die tijd. Vooraf is het goed te stellen dat in de tijd van de brief aan de Corintiërs er verschillende opvattingen bestonden⁷⁰. Zo zijn de opvattingen van de stoïcijnen en cynici al tegengesteld aan elkaar. Demming geeft een uitvoerige uitzetting over al de punten van Paulus waarbij overeenstemming is met de stoïcijnscynische opvattingen⁷¹. Hij trekt dit verder door dan in deze paper gebeurd is.

In deze paper kan tot de volgende vergelijking gekomen worden:

Er is overeenstemming over het feit dat huwelijkse zorgen afleiden. Dit is in het bijzonder van belang bij het hebben van een zeer specifieke roeping, zoals filosoof of evangelist zoals Paulus. Voor deze roeping is het dan het best celibatair te leven.

Verschillen bestaan voornamelijk met betrekking tot de seksuele handelingen in de huwelijkse relatie. Zo legt Paulus de nadruk op de volgende aspecten: Enkel in het huwelijk is plek voor seksuele handelingen, ook die niet gericht zijn op voortplanting. Dit in tegenstelling tot het idee dat seks in het huwelijk slechts gericht is op voortplanting en de man er buiten dan maar zijn seksuele verlangens moest bevredigen.

Seksuele handelingen zijn een verplichting die bij het huwelijk hoort voor beide partners. Dit in tegenstelling tot de opvatting dat men maar beter van seksuele handelingen zou kunnen afzien, ook in het huwelijk.

De partners in het huwelijk worden gelijkbehandeld, ook in de seksuele relatie. Dit in tegenstelling tot het idee dat de vrouw zich hier ontvangend moest opstellen en de ongelijkheid die er in de huwelijkse praktijk bestond.

Gebruikte literatuur

- Braxton, B.R. (1999). *The tyranny of resolution, 1 corinthians 7:17-24*. Atlanta: Society of biblical literature.
- Demming, W. (1995). *Paul on marriage and celibacy. The hellenistic background of 1 Corinthians 7*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Gordon, J.D. (1997). *Sister or Wife, 1 Corinthians and Cultural Anthropology*. Sheffield: Sheffield Academic Press.
- Klauck, H.-J. (1984). *1. Korintherbrief, die Neue echter Bibel 7*. Würzburg.
- Peterman, G.W. (1999). Marriage and sexual fidelity in the papyri, Plutarch and Paul. In: *Tyndale Bulletin 50*.
- Orr, W.F. & Walther, J.A. (1976). *1 Corinthians, The Anchor Bible*. New York: Doubleday & Company.

⁶⁹ Demming, W. (1995). *Paul on marriage and celibacy. The hellenistic background of 1 Corinthians 7*. Cambridge: Cambridge University Press. p78

⁷⁰ Dit is iets wat voor het schrijven van deze paper verregaande problemen gaf. De verschillende interpretaties die bestaan en die gericht zijn op de verschillende opvattingen die omtrent het huwelijk bestaan in die tijd, maken een vergelijk welhaast onmogelijk. Ik heb getracht een overzicht te geven van de opvattingen waar veel consensus over bestaat.

⁷¹ Demming, W. (1995). *Paul on marriage and celibacy. The hellenistic background of 1 Corinthians 7*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Ruef, J.S. (1971). *Paul's first letter to Corinth*. Harmondsworth: Penguin Books Ltd.
- Wimbush, V.L. (1987). *Paul the Worldly Ascetic*. Macon: Mercer University Press.
- Wolbert, W. (1981). *Ethische Argmantation und Paränese in 1 Kor 7*. Düsseldorf: Patmos Verlag.
- Wolff, C. (1996). Der erste Brief des Paulus an die Korinther. In: Fascher, E., Baumbach, G. & Binder, H. *Theologischer Handkommentar zum Neuen Testament*. Leipzig: Evang. Verl.-Anst.